

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Machsor

die sämmtlichen Festgebete der Israeliten ; mit bestgeordnetem Texte
und deutscher Uebersetzung

Für den ersten Tag des Neujahrsfestes

Stern, Salomo Gottlieb

Wien, 1887

הרות רפס תאצוה רדס

[urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12176](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:kobv:517-vlib-12176)

— um deiner selber willen
— hilf uns, und steh uns bei!

— um deiner unendlichen
Barmherzigkeit willen!

— um deines großen, wunder-
thätigen und furchtbaren Namens
willen, der über uns genannt
ward!

Vater, sei uns gnädig und erhö-
re uns; denn an uns ist kein Verdienst;
darum hab' Erbarmen und übe Gnad'
an uns; hilf uns mit deinem Heil!

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ
וְהוֹשִׁיעֵנוּ

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן
רַחֲמֶיךָ הַרְבִּים

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן
שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר

וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עֲלֵינוּ

אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ חַנּוּן וְעֲנֻנוּ כִּי אֵין
בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה

וְחַסֵּד וְהוֹשִׁיעֵנוּ

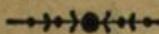
כסזן אומר קדיש טלס.

Keiner ist dir gleich unter den
Göttern, Herr; Keiner dir gleich in
deinen Werken. Dein Reich ist ein
Reich aller Welten; deine Herrschaft
geht durch alle Zeiten. Gott regieret,
Gott hat regieret — Gott wird re-
gieren in Ewigkeit! Gott gibt seinem
Volke die Macht, Gott segnet sein Volk
mit seinem Gottesfrieden!

אב Allerbarmender Vater! Bedenke
Zion zu allem Guten in deiner Gnade,
baue auf die Mauern von Jerusalem;
denn auf dich allein vertrauen wir
— auf dich, den allmächtigen Wel-
tenherrscher, der hoch ist und erhaben,
Herr durch alle Zeiten — alle Welten!

אֵין כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדָנִי וְאֵין
כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּר
עוֹלָמִים וּמַמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל הַיּוֹם
וְדוֹר: יי מֶלֶךְ יי מֶלֶךְ יי יְמִלֹךְ
לְעוֹלָם וָעֶד: יי עוֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יי
יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

אב הַרְחַמֵם הַיְשִׁיבָה בְּרַצוֹנְךָ
אֶת צִיּוֹן תְּבַנֶּה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָּיִם:
כִּי בָךְ לָבֵד בְּמַחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רַם
וְנִשְׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים:

סדר הוצאת ספר תורה

Beim Ausheben der Thora.

וירי „Wenn sie zog die Bundes-
lade, sprach Moses! Steh auf, Herr,
daß zerstreuet werden deine Feinde,
und fliehen deine Gegner vor deinem

סותמין לכוון כקודם ומוזילין ז' ס"מ ולומר: :
וַיְהִי בְּנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה
קוֹמָה יי וַיִּפְצוּ אֲיִבֶיךָ וַיִּגְסוּ

Angefichte.“ So geht die Thora aus von Zion, und Gottes Wort aus von Jerusalem!“

ברוך Gelobt sei, der die Thora hat gegeben seinem Volke Israel in seiner Heiligkeit!

„Gott, Gott ist allmächtig, barmherzig und gnädig, langmüthig, voller Huld und Wahrheit. Er bewahret seine Huld bis zum Tausendsten; er vergibt und macht rein von Schuld, Vergehen und Sünde.

אלמאכטער בעלעןהרר! לאס אונס אין אַינער גנאדןרײַכן שטונדע ערְהֹרונג און געוואַרונג פֿינדן פֿיר אונזער ווינסכן, הֹפּפּען און בערלונגן, און גיב אונס וואס אונזער הערז בעגערט. פֿור אַלעם בעטן אונס און בערגונג אונזערער שולד און סונדע פֿיר אונס און אונזערע אנגעהֹרִיגן, און אַינע אינניגע פֿערשֹׁהנונג אין דײַנער ליבֶה און באַרמֶהרזיגקײַט. פֿאַטֶרע אונס פֿון אונזערע סונדן און בערגונגן, און מאַך אונס רײַן און פֿרײַ פֿון אַלער שולד, אַפּ דאַס אונזער אין פֿרײַנדלִיכקײַט און צום גוטן פֿור דיר געדאַכט ווערע. בעדענקע אונס מיט דײַנעם הײַלע און דײַנעם ערבאַרמען, צו אַינעם לאַנגן און גלײַכלִיכן לעבן אין פֿרײַד און רוהע; לאס דײַנע פֿירֿפֿירט וואַלדן אַפּער אונס, דאַס אונס ערנאַרעט און פֿערפֿלעגט ווערען אַפּ דײַנער פֿוללען, אָפּפּענען, מילדען האַנד, און דאַס ברוֹד, דאַס אונס אַסען, און דאַס געוואַנד, דאַרין אונס און אַלעידן, אונס רײַכלִיך און אין אַפּערפֿלוס געוואַרעט פֿײַ און אין אַנשטאַנד און אין עהרען פֿיר אונזער לעבן לאַנג; אַפּ דאַס אונס מיט פֿרײַעם, הײַטערעם גײַסטע און סײַנע און הערצן דײַנעם גוטטעסוואַרטע נאַכגעהענד, און דאַרפֿער פֿינען און פֿורשען און דײַנע געבוטע מיט אַלער אינניגקײַט און וויללִיגקײַט האַלטן און בעפֿולגען. גיב אונס בערשטאַנד און עינפֿיכט אימער טײַפֿער אינצודרינגען אין דאַס בערשטאַנדיג דײַנער הײַליגן גוטטעסלײַהרע, אַפּ דאַס אונס דײַן גוטליכעם וואַרט אין אַלען סײַנען טײַפֿען, אין סײַנעם איננערסטן סײַנע פֿערשטאַנדיך ווערע. ענדע אונס הײַלונג און גענעסונג

מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֵיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא
תּוֹרָה וּדְבַר יְיָ מִירוּשָׁלַיִם:

בְּרוּךְ שָׁנַתָּן וְתוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשְׁתּוֹ:

חמלה ונשערי ליון לוונך נשעמ סולמח ס"ת:

יְהוָה | יְהוָה אֵל רַחוּם
וְחַנוּן אֲרָךְ אַפִּים וְרַב חֶסֶד
וְאֵמֶת. נִצַּר חֶסֶד לְאַדְפִּים
נִשְׂא עֵוֹן וּפְשַׁע וְחַטָּאָה
וְנִקְיָה:

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים | מֵלֵךְ
מִשְׁאֵלוֹתֵינוּ לְטוֹבָה וְהַפֶּק רְצוֹנֵנוּ
וְתֵן לָנוּ שְׂאֵלֹתֵנוּ וּמַחֲזֵל עַל כָּל
עוֹנוֹתֵינוּ וְעַל כָּל עוֹנוֹת אֲנָשֵׁי
בְּתֵינוּ מִחֵילָה בְּחֶסֶד מִחֵילָה
בְּרַחֲמִים וּמְהֵרָנוּ מִחַטָּאֵינוּ
מִעוֹנוֹתֵינוּ וּמִפְּשָׁעֵינוּ. וְזַכְּרֵנוּ
בְּזָכוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפְקֹדֵנוּ בְּפִקּוּדֹת
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים. וְזַכְּרֵנוּ לְחַיִּים
טוֹבִים וְאֲרוּכִים וְלִשְׁלוֹם לְפָרְנִסָּה
וּכְלִפְלָה. וְתֵן לָנוּ לֶחֶם לְאֹכֹל
וּבְגָד לְלַבּוֹשׁ וְעֵשֶׂר וּכְבוֹד וְאֲדָרָךְ
יָמִים לְהַגּוֹרֵת בְּתוֹרָתְךָ וְלִקְיָם
בְּתוֹרָתְךָ וְלִקְיָם מִצְוֹתֶיךָ וְשִׁכַּל
וּבִינָה לְהַבִּין וְלַהֲשִׁיבֵל עִמָּךְ
סוּדוֹתֶיךָ וְשַׁלַּח רְפוּאָה לְכָל
מִבְּאֵוֵבֵינוּ וְתִכְרַךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה

für jedes Leid und Weh, und segne uns in unserm Wirken und Schaffen; daß jedes freundliche Verhängniß bestehe und in Erfüllung gehe. Heil und Trost sei mit uns, und jedes harte und böse Geschick von uns genommen und verfallen sei. Mach' uns geneigt das Herz der Fürsten und der Könige und ihrer Rätthe, auf daß sie Gutes und freundliches stets beschließen über uns! Amen! Amen! Das sei Gottes Wille!

װאני מױגע מױן געבױט אין װױן גנאדןרױכן שטונדע פֿור גוֹט קומען! גוֹט, אין דױנער אונענדלױכן גולד און מילדע ערױרע מיך, און זענע מיך דױן גױל און דױנע דױנע װאָרױט!

ברוך Gelobt sei der Name des Weltenherrn; gelobt die Krone deiner Herrlichkeit, die Stätte, an der du thronest. Möge deine Gnade walten über dein Volk Israel in Ewigkeit, daß deine rettende Hand sichtbar werde an deinem Volke in deinem heiligen Tempel; daß dein himmlisch Licht in seiner Klarheit und Milde uns zuströme, unser Gebet Erbarmen finde und in Gnaden empfangen werde. Möge es dein Wille sein, uns das Leben zu erhalten, es zu segnen mit allen deinen Gütern; möge auch ich unter den Frommen und Gerechten bedacht sein vor dir, das du dich erbarmest über mich, mich schirmest und wahrst, mich und meine Angehörigen und Alle, die zu deinem Volke Israel gehören.

Du bist es, der Alles speiset und ernähret; du bist es, der da schaltet und waltet über Alles, der da schaltet über Könige und Fürsten; dein ist das Reich!

Da stehe ich als ein Knecht vor Gott dem Heiligen, gelobt sei sein Name, bereit und willig zu seinem Dienste, und beuge das Knie vor ihm und vor der heiligen Thora heute und immer. Nicht auf Menschen stütz' ich mich, nicht auf die, die sich für Götter halten, vertrau' ich und verlass mich; auf Gott vertraue ich, auf Gott im Himmel; er ist Gott in Wahrheit, seine Thora — Wahrheit,

יְדִינֵנוּ וְתַגְזֹר עָלֵינוּ גְזֵרוֹת מְזֻכָּרוֹת
יְשׁוּעוֹת וְנִחְמוֹת וְתַכְטִיל מֵעַלֵינוּ
כָּל גְזֵרוֹת קְשׁוֹת וְתַטֶּה לֵב
הַמַּלְכוֹת וַיַּעֲצֶיהָ וְשָׂרֶיהָ עָלֵינוּ
לְטוֹבָה. אָמֵן וְכֵן יְהִי רְצוֹן: יְהִי
לְרְצוֹן אֱמִרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ
״ צוּרֵי וְגוֹאֲלֵי:

ג'ס װאני תפלתִי לך ״ עת רצון אלהים
ברב חסדך ענני באמת ישעך:

בְּרִיךְ שְׁמֵה דְמַרְא עֲלְמָא בְּרִיךְ
בְּתַרְךָ וְאַתְרְךָ. יְהֵא רְעוּתְךָ עִם
עַמְךָ יִשְׂרָאֵל לְעֵלְמָא וּפּוֹרְקָן יְמִינְךָ
אַחֲזִי לְעַמְךָ בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ
וְלֹאֲמִטוּיָא לְנָא מְטוּב גְּרוּוְךָ
וְלִקְבֵּל צְלוֹתְנָא בְּרַחֲמִין. יְהֵא
רְעוּא קְדָמְךָ דְתוֹרִיךָ לָן חַיִּין
בְּטִיבוּתָא. וְלֵהוּי אָנָּא פְּקִידָא
בְּגוֹ צְדִיקָיָא. לְמַרְחַם עָלֵי וְלִמְנַטְר
יְתִי וַיִּת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמְךָ
יִשְׂרָאֵל. אַנְתָּ הוּי זֶן לְכֹלָא
וּמְפָרְגַם לְכֹלָא. אַנְתָּ הוּי דְשְׁלִיט
עַל כֹּלָא. אַנְתָּ הוּי דְשְׁלִיט עַל
מַלְכֵיָא וּמַלְכוּתָא דִּילְךָ הוּי. אָנָּא
עֲבָדָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּי
דְסַגִּידְנָא קַמָּה וּמְקַמָּה דִּיקָר
אוֹרִיתָה בְּכָל עֵדָן וְעֵדָן. לָא עַל
אָנָּשׁ רְחִיצְנָא. וְלָא עַל בַּר אֱלֹהִין
סְמִיכְנָא. אֱלָא בְּאַלְהָא דְשִׁמְיָא.
דְּהוּי אֱלֹהָא קְשׁוּט וְאוֹרִיתָה

seine Propheten Wahrheit; er ist es, der Wohlthat und Wunder thut in Wahrheit! Auf ihn stütz' ich mich und vertraue ich, seinen heiligen Namen lobpreise und verehere ich mit Herz und Mund! Möge es dein Wille sein, daß du mir öffnest das Herz für deine Gotteslehre, und mir gewährest, was mein Herz begehret, mir und deinem ganzen Volke Israel, daß wir zum Leben, Glück und Frieden bedacht sein mögen. Amen.

שמע ישראל! Gott unser Herr, ist ein einziger, einziger Gott!

Einig ist unser Gott, groß ist unser Herr heilig und furchtbar sein Name!

Wor b. Preiset mit mir die Größe Gottes, daß wir einmüthig erheben seinen Namen!

Gem. Dein, Gott, ist die Größe, die Macht und die Herrlichkeit, der Sieg und Ruhm, wie Alles im Himmel und auf Erden! Dein ist das Reich und die Erhabenheit du von Allem das Haupt.

Erhebet Gott unsern Herrn, und beugtet euch vor dem Schemmel seiner Füße, denn heilig ist er!

Erhebet Gott unsern Herrn, und beugtet euch vor seinem heiligen Berge, den heilig ist Gott, unser Herr;

על הכל יתגבול ויתקדש וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: בעולמות שבקרא העולם הזה והעולם הבא: ברכונו וברצון יראיו וברצון כל בית ישראל: צור העולמים אדון כל הבריות אלוהים כל הנפשות: היושב במרחבי מרום השוכן בשמי קדם: קדשתו על החיות וקדשתו על כל פסא הכבוד: ובכן יתקדש שמו בך ואלהינו

קשום. ונביאוהי קשום. ומסגא למעבד טכון וקשום. בה אנה רחין. ולשמה קדישא יקרא אנה אמר תושבחן. יהא רעוא קדמך דתפתח לבי באורייתא ותשלים משאליו דלבי. ולבא דכל עמך ישראל. למב ולחיינ ולשלם:

שמע ישראל יי אלהינו יי אחד:

אחד אלהינו גדול אדנינו קדוש ונורא שמו:

גדלו ליי אתי ונרוממה שמו יחדו:

לך יי הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד פי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא לכל לראש:

רוממו יי אלהינו והשתחוו להדום רגליו קדוש הוא: רוממו יי אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יי אלהינו:

לְעֵינַי כָּל חַי: וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חֲדָשׁ בְּכָתוּב: שִׁירוּ לְאֱלֹהִים זְמִירוֹ שְׁמוֹ סִדְרוֹ
לְרוֹכֵב בְּעֶרְבוֹת בַּיָּה שְׁמוֹ וְעֲלוּ לְפָנָיו: וְנִרְאָהוּ עֵין בְּעֵין בְּשׁוּבוֹ אֶל נוֹהוֹ
בְּכָתוּב: כִּי עֵין בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוּב יי צִיּוֹן: וְנֹאמַר וְנִגְלָה כְבוֹד יי וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר
יַחְדָּו כִּי פִי יי דִּבֶּר:

אֵב הַרְחָמִים. הוּא יִרְחַם עִם עַמּוּסִים. וַיִּזְכֹּר בְּרִית אֵיתָנִים.
וַיִּצִיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשְּׁעוֹת הָרָעוֹת וַיִּגְעַר בַּיָּצָר הָרַע מִן
הַנְּשׂוּאִים. וַיַּחֲזֵן אוֹתָנוּ לְפִלִיטַת עוֹלָמִים וַיִּמְלֵא מִשְׂאֵלוֹתֵינוּ
בַּמִּדָּה מוֹכָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

ומניסין ס"ח על בנימס וססזן לוונכ ויעזור ויגן וכו'.

וַיַּעֲזוֹר וַיִּגְן וַיִּשְׁיַע לְכָל הַחוּסִים בּוֹ וְנֹאמַר אָמֵן: הַכֹּל הָבֹו גְדֹל לְאֱלֹהֵינוּ
וַתִּגְדֹּל כְבוֹד לַתּוֹרָה: כִּהֵן קָרַב. יַעֲמוּד (פ"ט הבהן) בְּרוּךְ שֶׁנֶּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל בְּקִדְשָׁתוֹ: תּוֹרַת יי תְּמִימָה מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲדוּת יי נֶאֱמָנָה מְחַבֵּימַת
פְּתִי: פְּקוּדֵי יי יִשְׂרָאֵל מְשִׁמְחֵי לֵב מִצְוֹת יי בְּרָה מְאִירַת עֵינַיִם: יי עֵז לְעַמּוֹ
יִתֵּן יי יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם: הָאֵל תָּמִים דְּרָבּוֹ אָמַרְתָּ יי צְרוּפָה מִגֵּן הוּא
לְכָל הַחוּסִים בּוֹ:

קהל ואתם הדבקים ביי אלהיכם חיים כלכם היום:

העולה לתורה סברך: Vor dem Vorlesen:

בָּרְכוּ אֶת יי הַמְּבָרֵךְ:

וסעס עוניס בְּרוּךְ יי הַמְּבָרֵךְ לְעוֹלָם וָעֵד: וסוזכ סננכך ב"ה'ל'ו:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בָּחַר
בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה
יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

אחר הקריאה סברך: Nach dem Vorlesen:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר נָתַן
לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נִטְעַ בְּתוֹכֵנוּ. בְּרוּךְ
אַתָּה יי נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

ברכת הגומל

לכצנע לריבין לכודות. יורדי הים. הולכי מדברות. וניי שטיה חולי צסכנא ונתרפא. וניי שטיה
סנום צנית האסורים וילא. ולכתסילה לריך לנכך תוך ג' ינייס הכלסונייס. וכך סוונר :

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הגומל לחיבים טובות שגמלני כל-טוב :
וקסל ענין מי שגמלה כל-טוב הוא יגמלה כל טוב סלה :

סדר קריאת התורה ליום ראשון

Vorlesung aus der ersten Thorarolle :

וקוין צס"מ לאסון ס' (ונצטת ז') גצכי צפ' וירא ויי פקר :

ויהוה פקד את-שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר
דבר : ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר-דבר
אתו אלהים : ויקרא אברהם את-שם-בנו הגדל-לו אשר-ילדה-
לו שרה יצחק : וימל אברהם את יצחק בנו בין-שמונת ימים
כאשר צנה אתו אלהים : לוי ואברהם בין-מאת שנה בהולד לו
את יצחק בנו : ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל-השמע
יצחק-לי : ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי-
ילדתי בן לזקניו : ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול
ביום הגמל את-יצחק : בשנת ג' ותרא שרה את-בן-הגזר המצרי
אשר-ילדה לאברהם מצחק : ותאמר לאברהם גרש האמה
הזאת ואת-בניה כי לא יירש בן-האמה הזאת עם-בני עם-יצחק :
וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודות בנו : ויאמר אלהים
אל-אברהם אל-ירע בעיניך על-הנער ועל-אמתך כל אשר
תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע : שלישי
ובשנת ד' וגם את-בן-האמה לגוי אשימנו כי זרעה הוא : וישכם
אברהם | בבקר ויקח-לחם וחמת מים ויתן אל-הגר שם על-
שכמה ואת-הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע :
ויכלו המים מן-החמת ותשלך את-הילד תחת אחד השיחים :
ותלך ותשב לה מנגד הרחק במטחי קשת כי אמרה אל-
אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את-קולה ותבך : וישמע